

Костенко Л. О.,
завідувач сектору у справах сім'ї, молоді та спорту
Полтавської райдержадміністрації

На сьогоднішній день основним документом щодо реалізації молодіжної політики є Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2016-2020 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2016 р. № 148.

Стратегічні перетворення, які відбуваються в структурі України, реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади є невід'ємною складовою децентралізація влади. Ці все вже помітно змінює нашу країну та її пострадянську систему управління.

Передача нових повноважень і потужного фінансового ресурсу на місця дозволили підвищити здатність громад і змінити вектор їх руху на розвиток, вони стають сильнішими і успішнішими. Їх сьогоднішній й майбутній розвиток ґрунтується на свідомому та просунутому молодому поколінні українців, оскільки молодь є основою не лише сильної громади, а й міцної держави та її інноваційного розвитку.

Отже, саме молодь утвердила європейський цивілізаційний вибір українського народу. В сучасному понятті молодь – це покоління перехідного періоду, яке живе в епоху бурхливих та глибоких перетворень, у роки потрясінь та нових можливостей, від якого залежить наше майбутнє та майбутнє нашої держави.

Усвідомлення цього вимагає окреслення відповідних напрямів молодіжної політики в державі, що сприятимуть поступовому входженню у самостійне життя та становленню молодого покоління.

Сучасна орієнтація молодого населення України, яка направлена на міграцію до високорозвинених регіонів та іноземних країн, ставить перед державою та громадами першочергові завдання:

- створення умов для особистісного становлення;
- соціальної активності та зайнятості молодих осіб, щоб вони залишались мешкати, працювати у громаді та брали активну участь у її розбудові й розвитку.

Молодіжна політика в умовах децентралізації повинна бути зорієнтована на формування комфортного середовища та для життя й розвитку молоді. Пріоритетними напрямками, щодо її реалізації є фінансове та кадрове забезпечення, розвиток молодіжної інфраструктури із залучення молоді до процесу розроблення і ухвалення рішень та контролю за їх виконанням.

Аналізуючи молодіжну політику України виникає питання, як до молоді ставляться розробники політики та як вони оцінюють її роль. Тому що, велика купа стратегічних документів, які розробляються у сфері молодіжної політики, зосередили увагу на важливості ролі молоді в розвитку країни та в її прогресі. Адже молоде покоління України розглядається як велика надія на майбутнє країни.

Отже, пропоную розглянути дві теоретичні моделі молодіжної політики України (рис. 1.1).

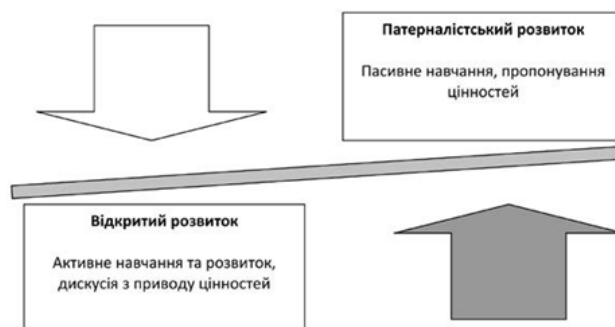


Рис. 1.1. Моделі молодіжного розвитку

Згідно з першою моделлю, концепція розвитку молоді скеровується та повністю управляється дорослими, які мають чітке бачення того, ким повинні бути молоді люди, що вони повинні робити, якими амбіціями вони повинні володіти та яких поглядів вони мають дотримуватися. У цій моделі молоді люди повинні «належати» дорослим (і навіть деяким окремим групам дорослих). Інша модель є протилежною та передбачає розвиток молоді як відкритий процес, що підтримується дорослими, які стимулюють розвиток потенціалу молодих людей та надають їм простір для прояву ініціативи та прийняття рішень. Така модель є більш відкритою і спрямована на заохочення молодих людей проявляти ініціативу, самостійно визначати власні цілі та цінності, бути залученими і мати змогу визначати пріоритети і методи здійснення молодіжної політики. У першій моделі запитання та відповіді щодо проблем лише доводяться до відома молоді, у другій моделі молода людина шукає відповіді та критично аналізує цінності.

Коли у 90-х роках минулого століття були зроблені перші кроки до розробки молодіжної політики України, то головною метою її була не патерналістський розвиток, а можливості для

саморозвитку. Важливим завданням було забезпечити розвиток людини як автономної особистості, громадянина та космополіта. Того, хто може функціонувати в міжнародному співтоваристві.

Таким чином, розвиток молодіжної політики в Україні являє собою перехід від патерналістської до більш відкритої моделі, в якій молоді люди повинні проявляти ініціативу та брати участь у своєму житті та житті суспільства. Таке ставлення до себе та необхідність брати на себе відповідальність за власні дії часто згадується як головне завдання молодих українців, адже відносини за радянських часів не були побудовані на зазначених принципах, а, скоріше, на підпорядкуванні та пасивності.

Важливо зазначити, що в Україні існують обидві із вищезазначених моделей, а також були спроби змішати їх.

Молодіжна політика має базуватися на моделі відкритого розвитку, що спонукає молодих людей проявляти ініціативу, самостійно визначати власні цілі та цінності, бути залученими і мати змогу визначати пріоритети і методи здійснення молодіжної політики. Разом із популяризацією такої відкритої моделі розвитку і навчання молоді, в Україні необхідно також докладати зусиль для підтримання рівня соціальної безпеки, попередження та подолання складнощів, з якими може зіштовхнутися молодь.

Необхідно докладати більше зусиль для того, щоб державна політика була спрямована на «середні групи» молоді: молодих людей, що обмежені у доступі до ресурсів, не мають належних можливостей в їхніх громадах, сільську молодь, молодих людей, що не мають достойної роботи або будь-якої роботи взагалі, та тих, хто потребує покращення свого соціального становища. Ці інвестиції також потрібні для того, щоб створити умови для розвитку ініціатив самої молоді у межах їхніх громад або соціальних груп.

При обговоренні вікових меж молоді необхідно звертати увагу на такі чинники: відповідність законодавства, наявність коштів, відповідальність органів влади, зручність для статистики та міжнародні стандарти.

Важливо також усвідомлювати, що молоді люди можуть дорослішати та розвиватися різними шляхами та уникати використання стандартизованих підходів. Політика має бути спрямована і на тих молодих людей, які не йдуть стандартними шляхами (особливо тих, хто не отримує освіти та не представлений на ринку праці).